

Урок 46

Тема. Роберт Шеклі «Запах думки». Духовне й фізичне випробування головного героя (Кліві).
(ТЛ) Поглиблення понять: тема твору, художня деталь

Мета (розвиток компетентностей). *Предметних і комунікативних:* знання і розуміння змісту оповідання «Запах думки», його героїв та місця образу Лероя Кліві в образній системі, поняття художня деталь, тема твору; *уміння* відтворювати зміст твору, відповідати на запитання за змістом прочитаного/почутого, *уміння* характеризувати образ Кліві, його емоційний стан, поведінку та вчинки; пояснювати зміни, які відбуваються з ним протягом твору; *уміння* знаходити художні деталі, які характеризують персонажа, висловлювати власні думки, почуття і враження, викликані вчинками героя твору. **Ключових:** розвиток уміння визначати головну і другорядну інформацію, в прочитаному/почутому тексті, логічно обґрунтовувати висловлену думку та використовувати вербальні засоби для ефективної комунікації із співрозмовниками; уміння проєктувати власну поведінку в ситуаціях, подібних до зображених в оповіданні; поєднувати інформацію, подану в різні способи (словесну, графічну, числову тощо) у межах одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів/ медіатекстів), формування ціннісних орієнтацій (повага до культури інших народів, розуму і науки, відповідальності за доручену справу, сили людського духу).

Обладнання: ПК, презентація за темою уроку, підручники, зошити.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Зміст уроку

I. Актуалізація та корекція знань.

Хвилинки творчості. Презентація малюнків, коміксів, укладених таблиць/схем тощо.

Літературна гра «Переплутані події». Учні відновлюють сюжетну послідовність основних подій твору.

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

Мотиваційна бесіда. Англійський письменник Томас Карлейль писав: «Наскільки людина перемагає страх, настільки вона є людиною». Головний герой оповідання Лерой Кліві, за цим висловом, є уособленням найкращих якостей людини. Через його історію Роберт Шеклі дає можливість читачам зробити висновок - можливості людини невичерпні, але вона була і залишається загадкою, а значить, кожен із нас має шанс розкрити усі свої здібності.

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу.

Пояснення вчителя. Наукова фантастика не тільки зображує моделі майбутнього і розповідає про технічні винаходи. В її основі розкриття людських взаємин, психологія поведінки окремої особистості. Щоб розкрити глибину людських можливостей Роберт Шеклі припускає існування інших форм розумного життя.

Лерой Кліві зустрічає на чужій планеті дивних звірів. Вони незрозумілі - глухі і сліпі, але дуже небезпечні. У нього немає часу, щоб планувати свої дії. Страх його губить, тому він збирає волю, нерви в один клубок і включає те, що дано людині природою, що у людини завжди з собою – свій мозок. Зрозумівши, що думка на цій планеті матеріалізується, герой робить спробу керувати своїми думками. Виявляється, це дуже важка річ. Кліві придумує різні способи порятунку, але нові небезпеки чигають на нього. Останнім зусиллям волі він змушує хижаків відступити, представивши себе вогнем. У фіналі він робить висновок, що завдяки своєму розуму й умінню пристосуватися людина стала царем природи.

IV. Формування знань, умінь, навичок, компетенцій.

Робота з художнім текстом. *Евристична бесіда- характеристика героя.*

- Хто головний герой оповідання «Запах думки»? Як автор підкреслює його звичайність?
- У яку критичну ситуацію під час польоту потрапив Кліві? Яке рішення прийняв?
- Як він поводить себе під час посадки, що вважає найголовнішим? Про які риси характеру це свідчить?

- Що врятувало героя від небезпеки загинути від нападу звірів?

- Чому, виплутавшись з одної ситуації, він неминуче зазнає нового випробування?

- Чому Кліві жодного разу навіть не спало на думку вбити тварину-нападника?

- Прослідкуйте в тексті кроки порятунку Лероя Кліві? Які нові якості відкриваються у ньому? Яких нових здібностей набув герой оповідання?

«Хмара слів». За допомогою яких художніх деталей автор розкриває характер героя?

Робота в групах: зіставлення героїв оповідань. Група 1. Лерой Кліві і Том з «Усмішки».

Група 2. Лерой Кліві та золотошукач з оповідання Дж. Лондона.

- Визначте вік та рід занять персонажів?

- Коли та де відбуваються події? Спільне та відмінне в них.

- Які риси характеру спільні для двох героїв? Чим вони відрізняються

- Який настрій фіналів оповідань?

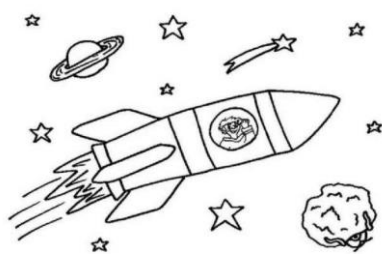
V. Закріплення матеріалу, узагальнення та корекція знань.

Заповнення таблиці по варіантах та взаємний обмін результатами.

Випробування Лероя Кліві. Які випробування були складнішими – фізичні чи духовні?

Фізичні випробування	Духовні випробування
Перевантаження польоту в космосі	Екстремальна ситуація аварії
Важка фізична робота	Відповідальність за доручену справу
Відмінність умов життя на чужій планеті	Необхідність пристосовуватися до умов іншого життя
Втома та виснаження	Подолання страху і паніки
Біль від поранень	Формування сили думки, набуття нових здібностей
Загроза бути з'їденим хижими звірами	
Загроза не бути врятованим	
Результат: «Він боровся з цією планетою за її правилами і переміг... Так і мало бути. Хіба завдяки своєму розуму й умінню пристосуватися людина не була завжди і скрізь царем природи?»	

VI. Підбиття підсумків. Рефлексія. «Мій політ».

Намалюй схематично в зошиті космічний корабель (використай для розмальовки наданий шаблон). Познач через деталі картинки кольором свій стан та рівень розуміння матеріалу під час уроку. **Червоні баки з пальним.** Усе складно, корабель робить вимушену посадку. **Сині астероїди і зірки.** Багато труднощів, але я їх поступово долаю. **Жовта комета.** Рухаюся далі, справляюся із загрозами. **Зелена планета.** Все зрозуміло та легко, політ був успішний.

Працюємо вдома. 1. Складіть усну розповідь-характеристику Кліві. 2. Виконайте завдання 1 та 2 на с. 283 підручника.